

BARS-HONT

KÖZMŰVELŐDÉSI-, TÁRSADALMI- ÉS POLITIKAI HETILAP

Előfizetési árak: Egészévre 10.—
félévre 5.—, negyedévre 2.50 pengő
Egyes szám ára: 20 fillér

Megjelenik minden vasárnap reggel
FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. KERSEK JÁNOS
FELELŐS KIADÓ: BARTHA PÁL

Szerkesztőség és kiadóhivatal Léva.
Telefon 98.
Kéziratokat nem őrzünk meg.

ÚJ MAGYAR CSILLAG

IRTA: KOPERNICZKY KORNÉL

Feketébe vont komor gyászvonat három napig három országon keresztül robogott a hősi halált halt ifjú magyar daliával, míg hazai földet ért. Nehéz volt az útja, nagybánatot hozott Magyarországnak. A bánatvonal zakatoló gyászzenéjébe a magyar nemzet szívének könnyes zokogása vegyült.

A magyar lélek fájdalma és mély-séges részvéte tépelődre fordul befelé, mintha csak azt mondaná: még ideje s alkalma sem volt kibontani országvezetői képességeit, szívét és ember-ségét megcsillogtatta. Lelkét megcsodáltuk s ime már a családi sirbóltban fekszik ősei mellett örökre elcsendesvede, az, akit a bánatvonal hozott.

Vajjon csakugyan így van-e ez?

Nem! A halott dalia, hős apának hős fia, 38 éves viruló ifjuságával megmutatta, hogy hazajárért minden áldozatra kész. Az igazi országvezető minden képességét tehát a lelkében hordta. A régi magyar országnagyok voltak ilyenek, akik békében a kormány-pálcát, háboruban a kardot forgatták. Ősi magyar nyomokon járt vitéz nagybányai Horthy István, ősi példát követett. Lelkében atavisztikus ősi magyar őstlönök törtek fel, ezeknek ellentálni pedig nem lehet. Ezekkel csak élni, vagy halni lehet.

Meghalt tehát a hadak útján, amint azt a Magyar Sors rendelte!

S elcsendesedett-e, hogy meghalt?

Merő tévedés lenne, ha azt mondanánk: igen. Hát csendesek a hősök? Csendesek-e mindazok, akik Magyarországról, a hazáért, a nemzetért, a magyarságért meghaltak? Hogy lenének csendesek, amikor hangjukat minden pillanatban a lelkünkben halljuk zengeni, mint olyan nagy magyar muzsikát, melyet még senki sem szedett kottára; halljuk ébren, halljuk ál-munkban, beszélnek hozzánk vérforraló lobogó hangon, s a kezek, amelyek Oroszországban, Olaszországban, Romániában, Erdélyben, Szerbiában, a Rigómezőn, Budaváránál, Egernél vagy a lévai vár tövénél porladtak s keveredtek el az anyafölddel: nem simogatták-e sziveinket folyton, fáradhatatlan kitarással? Mert már akkor szerettek bennünket, amikor még nem is éltünk. Csak halvány sejtésük volt rólunk: az elkövetkezőkről, a jövőről...

Az emberek gyászolnak, a nemzet lelke könnyezik, de ezek a könnyek

nem csupán a keseregés könnyei, hanem a büszke öröme is. A nemzet lelke gyászol és örvendezik is egyszerre, gyászolja nagy és nemes fiát, és örül annak, hogy milyen sokan vannak, akik halni készek az ő üdvéért. A magyarság örök életéért.

Nem, a hősi halottak nem csendesednek el a halálban sem. Beszélnek nekünk még akkor is, ha lelkük a magyar égre szállva csillaggá válik, hogy meg

erősítse Csaba útján a nagy csillag-tabort a magyar hősök lelkének nagy gyülekező helyét, hogyha egyszer — ne adj Isten — nem lenne már ebben az országban elég harcoss, az ősi legenda valósággá váljék.

Csaba útján új csillag tűnt fel, a magyar történelem egy fejezettel gazdagodott. Az új magyar vezérlő tiszt-ség legelső viselője jelentkezett Csaba királyfi táborában...

KERESZTÉNY NACIONALIZMUS

A cseh megszállás alatt Avigdor Haméri, a tel-avivi zsidó nemzeti színház igazgatója Léván propaganda előadást tartott. Az előadás után láttam a kávéházban, hogy kolbászt vacsorázik. Meglepődve kérdeztem tőle, vajjon szabad-e zsidónak — kiváltképp zsidó szellemű előadás után kolbászt ennie? Erre nem azt a kiterő választ adta, mint az egyszerű zsidó, akit, amidőn sonkát vásárolt, megkérdeztek, szabad-e zsidónak sonkát ennie, azt felelte: ha kérdezik, akkor természetesen nem szabad —, hanem egyenes nyíltsággal kijelentette, hogy ő nem a zsidó vallásnak vagy a zsidó rítus megtartásának csinál propagandát, hanem a zsidó nacionalizmusnak s hogy emellett betartja-e vallása törvényeit vagy sem, az más lapra tartozik. Ezzel a kijelentéssel kézzelfogható bizonyítékát kaptam annak, hogy van zsidó nacionalizmus is.

A zsidó nacionalizmus érzésszerűleg nagyot fejlődött — bár különböző pártokra osztottan is, de behálózta az egész világot, a keresztény nacionalizmus pedig csak mint a hamu alatti parázs pislogott s ha valahol erősebben lobbant fel, akkor nyomban össze is ütközött egy más nacionalizmussal. Miért? Mert valójában csupán nacionalizmus volt, de nem volt egyben keresztény is. Az Egyház szavát, amellyel azt hirdeti, hogy az Isten a népeket nem egymás fölé, hanem egymás mellé rendelte, a forrófejű sovíniszták nem tudták megemészteni, mert ennek megértéséhez kevés volt bennük az igazi kereszténység. Az egyes nacionalizmusok tehát nem igen találták meg az egymáshoz vezető utat. Most, hogy Európában a keresztény gondolat értéke felemelkedett, a nacionalizmusok is jobban közelednek egymás lelkéhez s több megértést

tanusítanak egymás népi törekvései iránt.

Megtörtént, hogy a nacionalizmusok közt idegen érdekek szitottak mesterséges ellentéteket s megzavarták az egymás mellett békében élő másnyelvű állampolgárok közötti jóviszonyt. Pár évtized előtt történt, hogy Verebélyen egy rk. segéd-lelkész, aki igazi jó pap módjára hiveinek nem csak lelki, hanem gazdasági és szellemi érdekeit is istápolni akarta, togyasztási szövetkezet létesítését tervezte. Erre a verebélyi zsidó kereskedők az egyik aranyosmaróti lapban pánszlávizmussal vádolták meg őt. A pánszlávizmus vádjának alapja az volt, hogy a káplán szlovák hivei között keresztény szlovák újságokat terjesztett. Ez volt a zsidó kereskedők válasza a togyasztási szövetkezet tervére, amelytől üzleti érdekeiket féltették. A káplán nyilatkozatának a támadást intéző aranyosmaróti lap zsidó szerkesztője nem adott helyet, a Bars vette őt védelmébe. Am a békétlenség magva már el volt vetve a nép között.

Ez jutott eszünkbe a napokban, amidőn Léván ünnepélyesen befejezték a szlovák tanítói nyelvtantolyamot s főispánunk utravaló beszédet intézett az azon résztvevő tanítókhoz s nagy tapasztalati igazságot állapított meg, amidőn azt mondta, hogy a lelkek bizalmát a nyelven keresztül lehet megnyerni. Valljuk be a multak hibáit s nemzetiségi politikát vigyük bele a gyakorlati életbe. Nagyon sokan okulhatnak a főispán beszédének ama részéből is, amelyben azt hangoztatta, hogy a szent-istváni gondolatról nemcsak beszélni kell, hanem mélyen bele is hatolni annak eszmévilágába, mert szerepüket csak akkor tölthetjük be, ha nemzetiségeink úgy fognak reánk

tekinteni, mint az idősebb testvére, amely őt megérti és megvédi." Főispánként mint már a multban is nemzetiségi vidéken működő, még azt is megállapította, hogy ennek a népnek a lelke jó, csak jól kell vezetni és csak külső behatásokra fordult ellenünk, amidőn felizgatták. — Ime ez a keresztény nacionalizmus hangja!

Vajon milyen szerepet tölt be Léva a keresztény nacionalizmus életében? Érdemes egyszer már erről is beszélni. Léva igazán példaképe a sovinizmustól, nemzeti türelmetlenség-től mentes, keresztény szemléletől átítatott nacionalizmusnak, annak a keresztény nacionalizmusnak, amelynek jótékony magvát még a régi lévai céhpolgárok hintették el, akiknél az igazi kereszténység is, a nemzeti érzés is velük született természetesen lelki alkat, szellemi adottság, főként pedig mint életforma nyilatkozott meg, nem pedig mint érdek vagy érvényesülés utja vagy előkészítője. Léva itt a nyelvhátáron mindig állta a magyar vártát, de őrállása csupán védekező volt, nem pedig támadó. Ez Léva szelleme és örök hivatása, amit az egész vidékre kisugároz magából.

Ha valaki valahonnan ebbe a városba érkezik és a lelke alkalmas arra, hogy Léva szellemével találkozzon közelebbi érintkezésbe jusson vele, rövidesen felfedezi ezt a sugárzást és nem is titkolja el örvendetes meglepetését. Léva lelke magyar és keresztény, ez a keresztény magyar lélek benne él az egyetemes kereszténységben és abban fel is tud olvadni, így megértő és jó-

szándéku a másnyelvű testvérei iránt. Meglátta ezt a kultuszminisztérium képviselője is, aki az említett tanítói tanfolyam befejezésekor ki is hangsúlyozta, hogy ez a város nagy átalakulást hoz az ide jövő lélekre, nem véletlen tehát az, hogy a kisebbségi tanfolyamokat Léván rendezik, mert ennek a kis határszéli városnak a szelleme a megértés szelleme, amely mindig összhangban tudott élni más nemzetiségekkel és viszont a megyebeli kisebbség jó viszonyban él a magyarsággal.

A csehlovákiai magyar akadémikusok lévai kongresszusának ünnepi bucsuvacsoráján Léva költője, Kersék János, az öreg hegedős odafordult a magyar főiskolások ezen első összejövésén megjelent szlovák ifjúsági delegátusokhoz és ezzel a versével köszöntötte őket. Ez a vers is Léva lelkének tükrö:

*Egy az Isten szlovák testvér,
Egy a Jézus Krisztus,
Egy az igaz szlovák jellem,
Egy a magyar virtus.
Egy ellenség rángat,
Szlovák jellem magyar virtus
Védje meg hazánkat.
Az örömrünk, a sóhajunk
Egy forrásból támadt,
Itt is, ott is sok sírhalmom
Virradt közös bánat.
Ezer éves káposc köztünk
Sógor, koma, asseony,
Nincs hatalom, mi egymástól
Minket elválasszon.*

Mi még emlékszünk erre a szép jelenetre, de vajon emlékszik-e rá a határon túl élő szlovák ifjúság is?

Koperniczky Kornél.

Az európai hatalmak együttműködéséről

(Berlini levél.)

Írta: dr. MAX ILGNER

(B. L.) Az utóbbi két év eseményei minden előfeltételt megteremtettek annak, hogy Európa egysége gazdasági területté váljék. Az új Európának ilyen értelemben két főfeladata van: Európa politikai függetlenségét minden külső behatástól biztosítani, míg gazdasági téren az európai életszínvonalat felemelni a lehetőségek szerint. A politikai kérdés tárgyalása tudóné cikkünk keretein, ezért jelenleg csupán a második kérdéssel foglalkozunk: hogyan lehet Európa népsinek életstandardját minél magasabb fokra növelni?

A felelet kézenfekvő: az egyik útja ennek az, hogy a meglévő európai ipari termelését összefoglaljuk és egységes szempontok szerint irányítjuk, míg másodszorban az iparilag elhanyagolt országokban megteremtjük azt az ipart, amely az illető ország adottságai és nyersanyagjai folytán fejlődésképes lehet.

Ez a feladat nehéz és felelősségteljes. Természetes, hogy az ipari kifejezés nemcsak magára az iparra vonatkozik, hanem különösen délkeleten a földművelésre, amely sok helyen erős fejlesztésre szorul. Erre vonatkozólag azonban egy követelményt kell felállítani: a termelés emelése nem több munkaerő beállítása és alkalmazása révén valószínűleg meg, hanem csak a termelési módszerek javításával.

Ha a földművelés terén ki akarjuk használni a lehetőségeket, akkor azonban szükséges, hogy délkeleten erősebb iramban induljon meg az iparosodás mértéke is. Szükséges és mértékadó azonban az, hogy ez az iparosodás a legszűkebb európai együttműködés keretében történjen meg. Egyetlen

ország sem hozhat bármilyen irányban sem döntést, hanem az új felépítésnek és továbbfejlesztésnek minden egyes pontját az összes európai feladatok elvégzésére szolgáló európai tervgazdaság közös megbeszélésén kell megtárgyalni, — természetesen az egyes országok magánérdekeit a legszigorúbban tiszteltetben kell tartani.

Az európai együttműködés tökéletes megvalósítására irányuló kísérletek alapjait már régen leraktuk abban az ipari együttműködésben, amely ezidáig is szép eredményekkel valósult meg és amelyek kellő tapasztalatokat szolgáltattak a jövőendő terveinek megvalósítására vonatkozólag. Természetes dolog azonban, hogy a régi tapasztalatok alapján a régi módszerek és eszközök igénybevétele mellett új eszközöket, új utakat és módszereket kell felhasználnunk, mert tökéletes együttműködés csakis megfelelő újítások bevezetésével valószínűsíthető meg.

Az ipari együttműködés eddigelé akként vált valóvá, hogy a német nagypar egyes képviselői tárgyalásokat folytattak és meggyezéseket létesítettek Németország és az egyes délkelet-európai államok között. Ezekben a tárgyalásokban tárgyalóféleként a német nagypar és az illető ország megfelelő ipari vezetői vettek részt a pedig mindkét oldalon a leghozzászorgottabb kontaktusban az állami hatóságokkal. A tárgyalások nyomát követő gazdasági meggyezések szigorú tervszerűséggel mutatták, ami természetes és magától értetődő. Ezeket a tárgyalásokat mindaddig a német nagypar külön folytatta az egyes országok ipari és állami vezetőivel, azáltal

azonban, hogy német részről minden egyes állammal ugyanazok a szakértők és megbízottak vettek részt a tárgyalásokon, kialakult egy olyan tárgyalóbizottság, amely valamennyi európai állam idevonatkozó problémáit alaposan ismeri a emellett ismeri azokat a lehetőségeket is, amelyek az egyes államokban fennállnak. Iyeténképpen önmagától alakult ki az idők folyamán az a központi tárgyalómag, amelyre az új Európa gazdasági életét nyugodtan lehet felépíteni.

Ez a tény azután biztosítja azt is, hogy a szükséges európai gazdasági összműködés nem hibás intézkedéseket eredményez, mert hiszen a tárgyaló bizottság központi magja a kérdés legjobb szakembereiből áll. S ha Európa szerete sikerül eziránt a központi mag köré a bizalmat megteremtetni, akkor az együttműködés olyan nagyvonalúan alakítható meg, hogy Európa együttes érdekeinek szemeltartása mellett az egyes európai államok érdekei sem fognak csorbát szenvedni a kérdés rendezése során.

Megleپő eredménnyel folyik a téli ruha gyűjtése

Az országszerte folyó hóvéd téli ruhagyűjtés városunkban 26 án indult meg. Mindjárt az első nap megátzott, hogy városunk áldozatkész közönsége megértette a legfelsőbb helyről elhangzott szöveget és a gyűjtés fontosságát. Már a megindulás napján városunkon felüli mennyiségben gyűlt össze a ködött, szővött, szőrmes téli holmi. Az eddig begyűjtött anyagban nem ritkább a női és férfi bundák és értékes téli cikkeik, ezt bizonyítván, hogy a kérő szó a frotoos küzdő szeretkeinkért aggódd és azokért minden áldozatra kész megértő magyar ziverekre talált. Már az első nap az összegyűjtött anyag mellett több mint 2000 P értékű új téli cikkek vásárlására nyílik alkalom a gyűjtés eredményéből.

A Főmeltóságú Asszony szózatán, rádióon és újságcikkeken felül városunkban falragaszok hívták fel a gyűjtésre városunk adakozó közönségének figyelmét.

A honvédelmi miniszteri rendelet a gyűjtés levezetését a Levente Egyesületre bízta. A Lévai Levente Egyesület és a polgármester hívó szavára összegyűjt és megalakult a levente-katonai parancsnokokból, polgármesterekből, leventeegyesületi elnökökből, lelkészekből és a női egyesületekből, mint az általános Nőegylet, Maria Kongregáció, a Vöröskereszt, a Református és Evangélikus Nőegylet, stb. vezetőiből a gyűjtési nagybizottság, majd lelkes előkészületek után megszeresték a most felsorolt női egyesületek lelkes hölgyeiből, leventékből, cserkészkekből és a évai zászlóalj karposzományosaiból álló egyes gyűjtőcsoportokat.

Ennek a lelkes szervező és gyűjtőbizottságnak lelkesedése párosulva városunk hazafiasan érző közönségének áldozatkészségével, a gyűjtés eddigi eredményét véve alapul, úgy látszik, olyan eredménnyel fog zárulni, melyre mi lévaiak büszkék lehetünk.

A gyűjtés még a jövő héten is folyik, és azok, akiket a gyűjtőbizottság nem talál odahaza, vagy pedig akik a már adott cikkeken kívül még valamit felajánlani kívánnak a gyűjtés céljára, adományukat a gyűjtés központjában — az őregiktanyában lévő leventetothozban — szeptember hó 1-én és 2-án egész napon át leadhatják, vagy amennyiben terjedelmesebb dolgokról van szó, adakozási szándékukat ott bejelenthetik és a gyűjtési bizottság a tárgy átvételére igazolt gyűjtőt küld ki.

Az igazán imponáló és nagyarányú gyűjtés eredményét jövő számunkban fogtuk közölni.

Léva város közkönyvtárának fejlődése

Léva város közkönyvtár tanácsának Schubert Tóder felsőházi tag, a könyvtártanács elnököknek vezetésével megtartott legutóbbi ülésén Koperovics Kornél könyvtáros bejelentette a könyvtár múlt évi működéséről szóló jelentését. A könyvtártanács köszönetét és elismerését fejezte ki a könyvtárosnak a könyvtár céltudatos vezetéséért és a jelentésnek a Bars Houtban való közzétételéért rendelte el. A tanács köszönetét mondott Vojtás Istvánnak a pénztárnoki tiszt átméneti betöltéséért és pénztárosnak Ivicsics József tanácsost választotta meg. A pénztári jelentés szerint a könyvtártanács az 1941. év során könyvek beszerzésére 1312 pengőt, folyóiratokra 135 pengőt fordított. A könyvtártanács hálaát köszönetét fejezte ki a könyvtár nagylelkű gyarapítóinak, akik könyveket ajándékoztak.

A könyvtárban jelentéséből az alábbi kivonatos részt közöljük.

Könyvtárunk működési irányát szervesen igyekeztünk belekapcsolni a magyar nemzeti szellem megteremtésébe új áramlásba. Könyvszerzésünkkel arra törekedtünk, hogy legelőszörben is azokat a műveket juttassuk a könyvtár tagjainak kezébe, amelyek nemzeti és hazafias szempontból kifogástalanok és az építő magyar szellemet sugározzák magukból, magyar szempontból hasznos léteformáló erőt képviselnek.

Főcélunk és elsőrendű kötelességünknek tartottuk és tartjuk a magyar irodalom kimagasló értékeivel megismeretelti társadalmunkat, de egyúttal ezt is kötelességünknek tartjuk, hogy a magyarságot belekapcsoljuk az európai szellemi civilizációba és áramlásába a világirodalom révén, így fokozatosan helyet kapnak könyvtárunkban a nagy vagy jelentős külföldi írók is.

A könyvtár emelkedő forgalmáról szóló statisztikai részt alább soraköztetem fel, de már előjában ki kell belőle emelnem egy különösen figyelemre érdemes részt, amely mélyen jellemző ifjúságunk ama fokozatos és ezzel örvendetesen emelkedő érdeklődésére, amellyel a magyar történelem felé fordul.

A történelmi művek feltűnően emelkedő könyvtári forgalma a bizonyágtétel mellett, hogy szellemünk magyar hazafias irányban való fejlesztését tudatosan végzik, ami különösen jelentőséggel bír végvári helyzetünkben, főként pedig a cseh uralom után, a csehszlovákizmusnak és iskoláknak való megismerés terjesztése után.

Az bizonyára felesleges hangostalnom, hogy a történelmi tudat, a történelmi gondolkodás a lelkeket nemzeti és hazafias légkörbe emeli fel. Ennek határát felismerte a csehszlovák iskolai rendszer is, ezért igyekezett hamis képet festeni a magyar diákok előtt a magyar történelemből s csehszlovák szellemet terjesztő céljának megfelelően a cseh hősokeket és a cseh nemzet nagyjait emelvény előttük piadestárra, elhalványítván bennük a magyar történelmi tudatot.

Az ifjúságunk körében tapasztalt ezen jelenség bizonyára feljogosít arra a következtetésre, hogy Léva város közkönyvtára nemzeti missziót teljesít és ha ez a könyvtár ma nem volna, akkor ennek a szellemi bástyának a megépítése itt az országhatáron s nyelvhatáron, elsőrendűen fontos nemzeti érdek lenne!

Es az elgondolás vezetett abban, amidőn javaslatot terjesztettem a m. t. könyvtártanács elé a könyvek árának drágulásával kapcsolatban a könyvtár tagsági díjának kiegészítésére emelendő árral, hogy a diákok és munkások részére megfizethetőnek tartottam a régi egyepengős tagdíjat, nehogy megnehezítők részükre a könyvtár használatát. Könyvtárunk még a felemelt tagdíj mellett is egyik legolcsóbb könyvtára az országban. Léva városa ezzel dicéretes áldozatot mutat be a magyar kultúra oltárán. Az olcsó közkönyvtárak a legjobb ellenszerei

KOLONFÉLÉK

— A VÁRMEGYE GYASZULÉSE. Bars-Hontvármegye törvényhatósági bizottsága szeptember 2-án szórón d. e. 10 12 órákor rendkívüli közgyűlés keretében a Kormányzó-helyettes ur köhai haláláról való kegyeletes megemlékezéstül gyászulást tart. Az emlékezésért Schubert Tóder felsőházi tag mondja.

— EGYHÁZI KINEVEZÉSEK. A hercegprímás Zakar Vilmos vámosladányi plebánossá, Djungel Ignácot nemesorosi, Guri Józsefet nagymányi helyettes plebánossá nevezte ki Balogh József nagymarosi, László József mártanosztrai, Maczkó István nagy-salki káplánok lettek.

— UJ IGAZGATÓ A GIMNÁZIUMBAN. Dr. Biró Pált a lévai állami gimnázium igazgatójává nevezték ki. Az új igazgató már átvette a gimnázium vezetését.

— LÉVA VÁROS KÖZKÖNYVTÁRA ÉRTESITI TAGJAIT, hogy a nyári rendezési munkálatok után kedden, szeptember elsején délelőtt tíz órákor a könyvtár ismét megnyílik és a tagok rendelkezésre áll.

— NAGYARÁNYU KULTURPROGRAM VEREBÉLYEN. A SZMKE nagyarányu kultur-műsort állított össze az új évszakra. Megrendezik a szokásos előadássorozatot. A műsvedvények több színdarabra készülnek. Külön férfiak és külön női számára magyar nyelvtanfolyamot rendeznek. Azonkívül Csehország tanfolyam is lesz. Februárban pedig megnyílik a SZMKE sztrványépfőiskolája.

— HALÁLOZÁS. A napokban halt el Ipolyágyon Hatvanger Pál napszámos a Pálmay-csoport tagja, kit a Kormányzó Ur Ólomlétsága a nemzetvédelmi keresztrel tüntetett ki. A sírnál a Pálmay csoport részéről Vámos István, míg a Nemzetvédelmi Keresztetek Ipolyágyi csoportja nevében Parhács Imre tőpári igazgató mondott búcsúztatót. Kiemelte, hogy az elhunyt bajtárs nem csupán a harcban állta meg a helyét, de megálta a helyét a munka frontján is, ott érte át utól a halál, munka közben dobant utolsó szíve.

— A NEMZETI GYÁSZ miatt a kassai rádió elhalasztotta Faja Tiborné előadását.

— NÁDASI JÓZSEF szinkertülete Léva, Csongrád, Kiskunfélegyháza, Losonc, Nagyvárad, Vác, Rákosszentmihály és Verebély városokra terjed. Ipolyágyot Galetta Ferenc kapta. Vármegyénk kisebb községeire Névény László kapott engedélyt. Homokay Pál kamaratársulata Budapest és Kolozsvár kivételével az egész országra engedélyt kapott.

A vezedelemes ponyvairodalomnak is, amely ellen most indult meg a hátrédelem hazánkban.

Ezekután pedig beszéjének a számok: 1939-ben a könyvtárnak 208 tagja volt, 1940-ben már 229, 1941-ben 245-re emelkedett. 1940-ben a könyvváltók száma 2722, 1941-ben 3384. A kiadott könyvek száma 1940-ben 8375 mű, 9322 kötetben, 1941-ben kiadott 9257 mű, 10.484 kötetben, esszerű tehát az 1941. évben 882 művel, azaz 1162 kötettel felühaladta az 1940. évi forgalmat.

A forgalomnak szaktek szerinti megoszlása:

	1940	1941
A. Versek és színművek	241	239
B. Regények	6809	6956
C. Ifjúsági művek	879	1030
D. Történelem	91	205
E. Földrajz, útleírás	84	131
F. Irodalom, nyelvészet, művészet	120	374
G. Bölcsészlet, neveléstudomány	39	92
H. Természettudomány, technika	131	242
I. Jog, államtudomány	9	35
K. Vegyesek	8	1

A regények másfélszázal melkedő for-

Amit meg kell írni

Több mint egymillió látogatója volt a Nemzetközi Vásárnak.

Mikor lesz kész az LTE sporttelep futópályája?

A fronton küzdő a háziura házat is védi. Ezért mentik fel családját ideiglenesen a lakber fizetés alól. A háziur ne éreztesse ezt ilyen lakójával. Ezt követeli a hazafias érzés.

A Csendőrségi Lapok aug. 15-i számában Kovács Jenő dr. százados a bácskai partizán harcokról irt érdekes cikket. Többek közt ezt írja — a zsidók mindenben egyetértettek a felkelő partizánokkal és támogatták őket.

Földes Jolánt megfosztották magyar állampolgárságától. Most mutatta meg igazi arcát.

MAGYAR LAPOK NAGYVÁRADRÓL: Ismét nagyobb csoport munkaszolgálatos indult el Nagyváradról, az érmeleki szemelyonattal. Hosszu kocsisorokban érkeztek a behívottak és hozzátartozók az állomásra, melynek nagy csarnoka, folyosó, várótermei szorongásig megteltek az elutazókkal és kísérőkkel. Az illetékes ténylegok ezuttal is a zsidó gazdasági és társadalmi élet ismertebb és kiemelkedőbb személyiségeit válogatták össze s ez megmutatkozott a mintegy kétszázfőnyi csapat majdnem minden egyes tagjának a felszerelésén is. Pompás, tömött házőrzőket, pokrókat, vízhatlan esőköpenyeket, remek bakancsokat, finom alumíniumcsakjákat, termosztokat és egyéb kellékeket lehetett látni, nem is szólva az erőszóvetett öltözetelekről, amelyek bátran daolhatnak az idő mostohaágával nemcsak turisztikai viszonylatban. Mintha nagy és fényűzőes kirándulásra indult volna a társaság, amikor a nagyállomásra megerkezett. Hordárok segítettek le a kocsiokról cökmökjüket és cipőket a csarnokba, ahonnan hangos búcsuzási jelenetek után vonultak ki a peronra mind. De itt már egy pattogóhang, köpös és szigorú őrmester állította sorba őket, ami rögtön egész más jellegű kölcsönzött a jelenetnek.

— CSAK JÖRENDŰ TANULÓK IRATKOZHATNAK BE A POLGÁRI ISKOLÁBA. A vallás- és közoktatásügyi miniszter körrendeletet intézett a tanfelügyelőséghez, amelyben felhívja figyelmüket arra, hogy a népiiskolai tanulók tanulmányait polgári iskolában csak abban az esetben folytathatják, ha az elemi utolsó két esztendőjében írás, ének és testnevelés kivételével, valamilyen tantárgyból legalább jó eredménnyel végeztek és a megszokott felvételi vizsgát sikerrel letették.

galmá csupán a tagok emelkedő számának jelejáró természetes emelkedése, nem rendkívüli jelenség, amely következtetésre késztetne. Am de a már említett történelmi szakon kívül a földrajz, irodalom, nyelvészet, művészet, természetudomány és technikai szaktek forgalmának tekintélyes viszonylatu ugrása arról tanusodik, hogy könyvtárunk a nemes időszóltés szolgálatán felül legujabb tagjaiban azokat az olvasókat találta meg, akik könyveinkben a tudást, az ismeretszerzést keresik, így könyvtárunk kiegyesítő-jévé és tovább építőjévé válik tanintézetünknek s azok munkájának.

A közikönyvtárát — amelynek statisztikája az előbbi forgalmi kimutatásban nem szerepel — tulnyomórészt ugyancsak a diákság használta igen előzetek, tanulmányai és feladatai kidolgozásánál segédeszköz gyanánt.

Reméljük, hogy Léva városának ez a kultúrbaátya a történelmi viharoktól terhes idők elcsaltuta után még az eddiginél is nagyobb határu máködést, szélesebbkörű szellemi kiugrást fog végezni.

Ne engedjük fájni az orosz télben küzdő fiainkat!

— A NÉLKÜLÖZHETŐ ÉS ELAVULT HÁZTARTÁSI CIKKEKET is átveszi a vasnapokon a Fémgyűjtő. A vasnapokkal kapcsolatban a Fémgyűjtő közölte nemcsak a hulladékanyagot veszik át, hanem mindazokat a háztartásokban nélkülözhető és elavult tárgyakat is, amelyeknek nyersanyaga felhasználható. Számos levélre és érdeklődésre a napisajtó útján közli a Fémgyűjtő, hogy megbízottai a jövőben szívesen veszik át azokat a tárgyakat, amelyeket a hazafias közönség a nemzetgazdasági szempontból fontos ügy érdekében felsajnál. Áveszik tehát a nélkülözhető háztartási cikkek közül a csillárokat, bronz hamutartókat, moszártörőket, vaskat, gyertyatartókat, vasalókat, függönytartórudakat, szobrokat, stb. A tárgyak ellenértékét éppúgy kifizeti, mint a hulladékanyagát. A vasnapok egyébként az egész országban továbbra is lendületesen folynak. Nagy eredményt értek el legutóbb Nagybányán, ahol 3 napos vasnap alatt több mint 60 tonna hulladékanyag gyűlt össze. Az európaszerte egyre növekvő méretekből induló vas és fémgyűjtésre jellemző érdekes hír érkezett Németországból, ahol Speer birodalmi miniszter most felhívást intézett a Birodalom lakosságához, amelyben a hazai vas- és fémhulladékok gyűjtésére hívta fel a közönség figyelmét. A miniszter megállapította, hogy a harcsteren felhalmozott nagymennyiségű hulladékanyagok hazaszállítás helyett sz ottani vas- és fémhulladékok gyűjtése hivatott a termelés folytonosságát biztosítani.

A közönség köréből

Az alábbi levelet kaptuk:

A múlt vasárnapi Bars-Hont-ban megjelent egy cikk, hivatkozva a lévai háziasszonyok önfeláldozó hazaszeretetére és eltemette a dobogói tejeskocsi. Ugy hiszem az aláírt jó Lévai nem igen beszélt a 400 család közül egygel sem, mert ha beszélt volna, nem írta volna meg a cikket. Nagyon helyes, hogy ma nem szabad egyesek kényelmére tekintettel lenni, amikor katonáink a fronton küzdenek, ilyen és hasonló eseteket, csak nemzetgazdasági szempontból kell megítélni.

Hat ember és egy pár ló főlöszleges munkájára hivatkozik a cikk írója, de ugyanakkor nem veszi figyelembe, hogy 400 család közül legalább 250 van olyan, kiknek nem áll módjában alkalmazottat tartani, csak azért, hogy a tejszárkók előtt órákig ácsorogjanak, esetleg hiába, mert mikorra sorra kerül, kijelentik, hogy már nincs tej. Saját maga viszont nem mehet, mert vagy hivatalnok, vagy kereskedő, vagy egyéb nemzetgazdaságilag fontos munkát végez, így tehát kénytelen lenne tej nélkül maradni. Bátorokodom még megjegyezni, hogy ezek közül sokaknak a tej a főételük, nem érvén rá külön vacsorát főzni.

Amikor 6 ember főlöszleges munkájára hivatkozik, nem gondol arra, hogy 6 ember kenyér nélkül marad a tére (mert nyáron taláink napszámot, de télen alig) ugyanakkor 400 ember a munkája helyett főlöszleges ácsorogásra lesz kényszerítve reggelként.

Ugy hiszem minden város arra törekszik, hogy a sorba állást, ha csak egy mód van rá, megszüntesse. Nem tudom miért akarjuk mi lévaiak, ellentétben a Jézus ésszel és fel-fogással, mesterségesen előidézni az ácsorogást. Inkább azon legyűnk, ha meg lehet oldani, hogy pár ember munkájával, megtakarítsuk sok száz háziasszonyok amugy is drága idejét, amelyet a sorba állás helyett, sokkal hasznosabban a nemzeti érdekből fontosabb munkával tudna eltölteni, ha a tejet mindenkinek házhöz szállítanák.

Reméjük, hogy a hatóságok be fogják látni, hogy nemzetgazdasági szempontból sokkal fontosabb 400 ember zavartalan munkája és 6 ember kenyere, mint a dobogói tejeskocsi halála.

Sok lévai nevében egy lévai.

SPORT

Kiesett az LTE a Magyar Kupából

Érsekvárárt 3.0-ra kapott ki az LTE az ottani Máv. Összetartástól. Szabó I., Halász, Németh I. nélkül Gáspár — Bali, Horváth I. — Kátay, Németh II., Horváth II. — Birner, Sztéhlik Boross, Nemcsók, Boocz összeállításban játszott a lévai csapat. Jók voltak Németh II., Kátay, Horváth II., Boross, Nemcsók. Az ujoncok közül Boocz nem vált be. Birner félnék, Sztéhlik nem bírta a második felidőt. Gáspár igen jó volt

LTE—Ipolyság 5:1 (2:1)

Göllövök Nemcsók (2), Sztéhlik (2), Horváth I. (1). A tartalékos LTE könnyen győz a fegyelmetlen Ipolyság ellen. Kitént dr. Tóth a mezőny legjobb embere Mindent el kell követni, hogy itt maradjon, Sztéhlik és Nemcsók.

Levente I.—Nagysurány 9:1 (2:1)

Könnyű győzelem. Göllövök Pindur (5), Ujváry, Németh II., Huguycz, Bali. Kiténtek Németh II., Dóka, Bali.

Jogászok—Orvosok 7:2 (3:1)

Nagyszámú közönség előtt folyt le a mérkőzés. A jogászok ezuttal nemcsak beszéltek, hanem cselekedtek is. Kitént a jogászoknál dr. Szabolcs, Dénes, Kárády. Offermann Pubi kapusteljesítménye bővelkedett a humorban. Az orvosoknál a legjobb dr. Tóth, a legrosszabb dr. Kovács volt. Ő játék helyett izomlázát fejlesztette.

Levente II.—Bánkeszi 3:3 (3:1)

Bánkeszin játszották le az izgalmas mérkőzést. Göllövök Csik (2) és Gapel. A mezőny legjobb embere Stukovszky volt. Jó volt még Bozsényik és Csik.

Ma d. e. fél 11-kor az LTE az érsekvárvári Kiktával játszik. A Cikta több ÉSE játékosal (Tarhai, Csapó, Szász) erősödött meg. Szép mérkőzésre van kilátás. LTE ki próbálja új csapatát: Kazár (Gáspár) — Bali, Horváth I., — Kátay, Németh II., Horváth II. — Sztéhlik, Németh I., Boross, Nemcsók, Angyali Előtte 9-kor Levente I.—Bánkeszi visszavágó mérkőzés

Országos Uszó Hét

Augusztus 29. és szeptember 8 között bonyolódik le a Magyar Uszó Szövetség rendezésében a Második Országos Uszó Hét, amely hétevenként nyer megrendezést Az Uszó Hét célja, hogy minden magyar fiú és leány (11-től 21 évesig) igazolja uszástudását 50 méter leuszásával.

Az Uszó Szövetség mind az uszóknek, mind pedig a szervezőknek gazdag jutalmazást írta ki: éspedig mindenki, aki uszástudását igazolja művészien kiállított „Emléklapot” kap. Ez az „Emléklap” mindig kedves tárgya marad az uszóknek, nemcsak azért, mert ez mindenki előtt tanusítani fogja, hogy uszni tud és hogy a második OU Héten, e ritka sporteseményen részt vett, hanem azért is, mert ezek az Emléklapok művészi kivitelűek.

Rendkívül szépen sikerültek a díszes „Jelvények” is. Ezeket a szintidőn belül uszók nyerik el.

Tanulmányos a nyomdászilag tökéletes, szép kivitelben jelenik meg a Propaganda Uszó Füzet is, amely szintén szertosztásra kerül azok között, akik sikeresen szerepeltek a Helyi Uszónapon.

De az Uszó Szövetség a szervezőkről sem feledkezett el: így „Honvéd 1942.” emlékeretet kapják azok a vezetők, akik az iskolán kívüli levele ifjúságot beszerzik. Országos Uszó Hét” kis emlékeretét nyeri el az a testnevelő tanár és tanárno, aki iskolájuk

25 százalékaival igazoltatták uszástudását az OUH-en: A „Nagy Emlékeretet” kapják pedig azok, akiknek iskolájában ez évben lényegesen több tanuló igazolja az uszástudását, mint 1935. évben.

Végül az Uszó Szövetség 6 művészi értékkel bíró tiszteletdíjjal tünteti ki azokat a szervezőket, akik a nevelésükre bízott ifjúság legnagyobb százalékaival igazoltatták uszástudását. Lévai szeptember 6-án, d. e. fél 10 órakor kezdődik az uszónap a városi uszodában.

„A magyar uszósport világhíre kötelez! Tanuljon meg mindenki uszni, Mert csak így tudjuk ezt megőrizni!” (Ra.)

Singapurt a japán uszók vették be! (zs.)

„Az uszástudás katonai erény!” (f.)

A lévai Temetkezési Egyesület t. Vezetőségének.

Alulírott hálás köszönetemet és legteljesebb elismerésemet fejezem ki a Temetkezési Egyesületnek a családomban legutóbb előfordult gyászeset alkalmával kifejtett készségéért. Mivel a Társulat humánus és emberbaráti munkásságának előnyeit már több ízben tapasztaltam családom körében, előzékenységeért és minden készségéért a nyilvánosság előtt is köszönettel tartozom. Kívánom az Istentől, hogy fejlődésének még magasabb fokát érje el az emberiség javára.

Léva, 1942. augusztus hó.

DOHÁNY SÁNDOR.

APRÓ HIRDETÉSEK

Hirdetésekre való levélbeli érdeklődésekre kérünk válasza szolgáló levelezőlapot csatolni

és minden nap Zvaránál találkozunk.

Ma 7

Egy drb 10 lóerős villanymotor és egy köves daráló eladó. Honvéd-utca 5. 502

Eladó ház nagy gyümölcsös kerttel. — Bővebbet Felszabadulás utja 115. 536

Perzsaszövő tanulólanyt keresek. Honvéd-u. 73. 601

Ügyes fiatal lány vasalónőnek felvétetik. Kosztolányi tisztítóba 602

Tanoncot felveszek. Bányász István ezüstműves, Léva. 604

2 ház eladó. Pálenik János Léva, Csepreghy-utca 6. 605

Egy darab 3 tonnás 4 gumikerekű lovaskocsi komplett eladó. Erdekldődni Mateosz iroda Léva. 607

Jóforgalmu fűszer- és vegyeskereskedés a város belterületén bevonulás miatt átadó. Cim a kiadóban. 610

Kifutó fiú azonnal felvétetik. Ifj Pindur zsák-ponyva üzletében 611

Fűszerüzletberendezés mérleggel eladó. Ozmán-tér 8. szám. 612

Bérbe vagy felesbe adok szántóföldet. Erdekldődni lehet Teleky-tér 5. Jakab Sándornál. 613

Fehérnemű, gyermekruha varrást, javítást olcsón vállalok. Antal Gyula-u. 24. 614

Kifutó fiú, esetleg leány azonnal felvétetik. Schück Gyula Léva. 616

453—1942. vgh. szám.

Árverési hirdmény.

Dr. Vargha Sándor ügyvéd által képviselt Ringwald Gyula javára 1122 P. 85 f. tőke és több követelés és járuléka erejéig, amennyiben a követelésre időközben részleltetés történt, annak beszámításával a lévai kir. járásbíró 1942. évi Pk. 2488. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőktől 1942. évi július hó 25 napján lefoglalt 1750 pengőre becsült ingóságokra a lévai kir. járásbíró fenti sz. végzésével az árverés elrendelvé, annak az 1908 évi XLI. t. c. 20 §-a alapján az árverés megtartását elrendelem. de csak arra az esetre ha kielégítési jogok ma is fennáll és ha ellenük halasztóhatályú igénykereset folyamatban nincs, végrehajtást szenvedők lakásán Nagysároban leendő megtartására határidőül 1942. évi szeptember hó 3. napjának d. u. 15 órájára tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt borsót s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek, de legalább a becsár kétharmad részét készpénzfizetés mellett elfogom adni, még akkor is, ha a bejelentő fél a fennálló nem jelenne meg, ha csak ellenkező kívánságot írásban nem nyújt.

Léva, 1942. évi augusztus 14.

TÓTH ARTUR s. k.
kir. bír. végrehajtó.

Nagymaros község előjárósága.

2103—2104—1942. szám.

Verseny tárgyalási hirdmény.

Nagymaros község előjárósága a nagy-marosi község háza és jegyzői lakás tatarozására nyilvános versenytárgyalást hirdet, melynek hntárnepja 1942. évi szeptember hó 3. d. u. 2 óra.

A tatarozási költségek biztosítva vannak.

A szükséges nyomtatványokat és költségvetési űrlapot a nagy-marosi község házában lehet a hivatalos órák alatt d. e. 8—12 óráig megszerezni.

Egyes iparos-munkálatra külön is lehet ajánlatot tenni. A határidő letelte után beadott ajánlatokat nem fogadjuk el.

A munka odaitélését és kivetelezését illetőleg a közszállítási szabályzat és a köz-munkákra vonatkozó általános és részletes szállítási feltételek az irányt adók.

A versenytárgyalással kapcsolatban a vállalkozóknak semminemű díjazás vagy kárpótlás nem jár.

Nagymaroson, 1942. évi augusztus hó 8.

ELŐJÁRÓSÁG.

Motorkerékpárt vennék. Üzem-biztos motorkerékpárt 200 kg. ig. gyártmány stb. körülírás mellett. Írásbeli ajánlatot kérek, vagy személyes bemutatás mellett Cim: Bartal Lajos, Esztergom. Gr. Apponyi Albert-u. 1—a. 573

SIRKŐRAKTÁR,

hősi emlékmű, márvány-, gránit-, műkö és mindennemű épületkő, továbbá kőfaragó és vésnök munkákat jutányosan vállalok s eladok

STAUDINGER SÁNDOR

őskeresztény
sirkőkereskedő, kőfaragó és vésnök.
Ipolyság, Szent István-út 24.

1922 1942

Kerékpárok, varrógépek, vadászfegyverek, vadászati és halászati cikkek Szakszerű kereskedése és javító műhelye.

Telefon: 130.

Üzlet áthelyezés!

Körzeti cukorelosztó és fűszer-gyarmatáru

NAGYKERESKEDÉSÜNKET

a „Balassa kapuból“

Horthy Miklós út 41 sz.

alá (Vida Jónás textilnagykereskedése mellé) helyeztük át. —

KERN TESTVÉREKAlapított 1881. **LÉVA.** Telefon sz. 8.**Kerékpár igazolványok**

kaphatók Nyitrai és Társa könyvesboltjában. Ára 6 fill.

VÁROSI MOZGÓ LÉVA

Aug. 30. vasárnap 2-4, 1,7 és 1,9 ó.
Aug. 31. hétfőn este 1,7 és 1,9 ó.

Figyelem! Kettős műsor!

I. Műsor

BERCSÉNYI HUSZÁROK

Főszereplők: Vaszary, Szelezky, Makay, Csontos, Szilasi, Mihályfi.

Vasóklú a kormányos

Magyar hangos világ hirodó.

Szept. 1. kedden este 1,7 és 1,9 ó.
Szept. 2. szerdán este 1,7 és 1,9 ó.
Szept. 3. csütörtökön este 1,7 és 1,9 ó.

Mickey Rooney és a bájos Judy Garland új, zenés táncos filmje.

Nem gyerekjáték

Ragyogó humor, káprázatos kiállítás, pattogó zene, szeniálisan összeállított táncszámok.

UFA hangos világhirodó.

16 éven aluliaknak is alkalmas.

Közkívánatu felújítás.

Szept. 4. pénteken este 1,7 és 1,9 ó.
Szept. 5. szombaton este 1,7 és 1,9 ó.
Szept. 6. vasárnap 2-4, 1,7 és 1,9 ó.

Országos sikert elért mesterfilm

Szüts Mara házassága

Fordulatos, érdekes, mulatságos, kicsit könnyes, nagyon szerelmes, Főszerepben: Simor Erzs, Szörényi Éva, Vizváry Mariska, Páger Antal, Perényi László, Pethes Sándor és Ferenc.

Ne mulassza el, okvetlen nézze meg. Magyar hangos világhirodó.

Előkészületben: szept. 7, 8 és 9-én az eddig megjelent legnagyobb színes film a világsikert ért

KÉK MADÁR**MEGÉRKEZETT!**

a közkedvelt kiváló minőségű

Szent István, Magyar Világ, Aranyászok sör

Egyedárusító főraktár:

KERN OSZKÁR

garamvölgyi rum és likörgyár bor és sörnagykereskedésében

L é v á n

Horthy Miklós-út 41.
Telefon 8 és 243.

ÉRSEKJUVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR

lévai fiókja

Eötvös-utca és Mussolini-utca sarkán (Kürti-ház)

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

leányintézete

B E T É T E K E T

legelőnyösebben
gyümölcsöztet

KOLCSONOKET

kedvező feltételek
mellett folyósít

foglalkozik a banküzlet minden ágával.

A keresztény kereskedelem hitelellátása akció lebonyolításával megbízott pénzüzet.